

<http://digithum.uoc.edu>

Editorial

Narcís Figueras

Professor dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC
 Director de *Digithum*

Es publica a la xarxa un nou número de *Digithum*. Sempre és una ocasió propícia —a banda de presentar-ne els continguts— per a reflexionar sobre alguns aspectes de la publicació digital en general, que es va imposant entre nosaltres, així com sobre les orientacions de la nostra revista en particular.

Pel que fa al primer aspecte, certament en el nostre espai cultural català creix l'edició electrònica d'àmbit acadèmic, i també les iniciatives de coordinació i difusió i l'aplicació d'estàndards internacionals (com ara l'OJS, al qual ja ens hem adherit, o les normes ISO). Les 3es. Jornades Catalanes de Revistes Científiques¹ celebrades fa poc (març de 2010), ho han posat en evidència, i també han revelat que una dificultat per a la projecció internacional de moltes de les excel·lents revistes acadèmiques catalanes rau, com en molts altres països, en la qüestió de la llengua en què, naturalment, són escrites. *Digithum*, que ja va néixer en el mitjà digital i n'aprofita els avantatges des del primer dia, és una revista catalana i garanteix l'accés als seus continguts en llengua catalana (altrament mancaria a un compromís obvi i irrenunciable amb la nostra cultura), però també ofereix una gran part d'aquests continguts en anglès i en espanyol (sempre els resums i en molts casos, també, els articles complets) o en altres llengües originals dels textos rebuts. Les limitacions per a un accés multilingüe són sempre únicament de tipus econòmic; per tant, són superables i han de ser superades.

D'altra banda, pel que fa a les conseqüències per als investigadors autors d'articles del fet de publicar en revistes (digitals i no digitals), aquest tema va ser objecte de la darrera edició dels tallers de reflexió i debat d'AQU Catalunya amb les universitats catalanes (28 i 29 de gener de 2010), dedicada a «L'avaluació de la recerca en humanitats i ciències socials», amb l'objectiu de millorar aquesta avaluació mitjançant el consens de la nostra comunitat científica. Entre altres aspectes, es va esmentar el fet que la llengua o el caràcter territorial són independents de la qualitat d'un article o d'una revista i no poden ser motius d'exclusió o de manca de valoració. Alhora que es va reivindicar el valor del llibre i del capítol de llibre com a vehicles de resultats de recerca

en aquestes àrees, també es van demanar criteris de qualitat per a les editorials universitàries o privades d'orientació acadèmica, a més de bases de dades de revistes amb criteris objectius i clars d'inclusió i de progrés. Ens afegim a aquestes peticions, alhora que reclamem des d'aquí un mapa més complet de l'edició científica catalana, que en prengui en consideració els diversos àmbits i nivells, en plena continuïtat, no pas fent-ne invisible o deixant-ne sense valoració una part.

Digithum s'ha fet ben present en els darrers anys i ocupa a hores d'ara un lloc —malgrat que encara és modest— en els instruments valoratius de les revistes acadèmiques vigents actualment en l'avaluació del professorat. Tanmateix, estem compromesos del tot en l'acció per a la millora i el progrés continu, alhora que percebem que hem de fer més comprensible a la comunitat investigadora el que és la nostra identitat dins el conjunt de les publicacions universitàries catalanes. Volem acollir totes les reflexions possibles sobre la cultura contemporània, que en cap cas no neix del no-res, sinó que es fonamenta, per acció o per reacció, en la cultura precedent, i alhora volem enfocar els canvis que la societat actual provoca en les metodologies i els objectes d'estudi de les ciències socials i humanes (transdisciplinarietat i hibridació de mètodes i perspectives, revisió de tòpics indiscutits, identificació i anàlisi de nous objectes, nous instruments d'anàlisi i noves perspectives ofertes per la tecnologia o pels usos que se'n fan, canvis de paradigma de l'actualitat i del passat i la seva eventual comparabilitat...).

De tot plegat, n'és un bon exemple el número que presentem, atès que tant els articles del dossier com els de la part miscel·lània se situen de ple en el que és l'eix orientatiu de la nostra revista: la recerca i la reflexió sobre la nostra cultura en l'era digital.

El dossier «De la digitalització de la cultura a la cultura digital», coordinat pel professor Pau Alsina, vol incidir en l'esforç de la nostra revista per aprofundir en alguns dels aspectes més rellevants de la cultura del nostre temps. Els articles que l'integren, signats per autors de procedència i relleu internacionals, reflexionen sobre les conseqüències de la relació cada cop més estreta entre la cultu-

1. Vegeu: <<http://taller.iec.cat/jcrc/>>.

<http://digithum.uoc.edu>

ra i les tecnologies digitals. L'article de Charlie Gere, «Algunes reflexions sobre la cultura digital», examina els canvis que les tecnologies digitals produeixen a hores d'ara en la manera com pensem el subjecte, el consum i la comunitat. El professor Derrick de Kerckhove, en «Avatar = Pinotxo 2.0 o "La fi de la societat de l'espectacle"» reflexiona sobre l'imaginari de les aportacions de les imatges tridimensionals i la realitat virtual avui en dia. «Una altra vida: cooperació social i vida anorgànica» és el títol de l'article de Tiziana Terranova, centrat en alguns dels temes clau de l'economia política de la cultura digital. Tot seguit, l'article de Rodrigo Savazoni, «Democràcia, innovació i cultura digital», exposa algunes idees entorn de l'aplicació de les tecnologies digitals al Brasil. El dossier es tanca amb Aleksandra Uzelak i el seu article «La cultura digital, un paradigma convergent on s'uneixen la tecnologia i la cultura: reptes per al sector cultural», en què reflexiona sobre alguns dels reptes que representa per al sector cultural la convergència entre cultura i tecnologia.

Les contribucions de la part miscel·lània se centren en algunes de les interseccions entre el món de la cultura i les tecnologies de la comunicació. El treball de Meritxell Ramírez, «Un clic per arribar a Déu: un estudi bibliogràfic de l'ús religiós d'internet», proporciona una panoràmica àmplia i rigorosa dels estudis sobre

la religió a la xarxa. El d'Alessandra Micalizzi, «Xarxa de dol: noves pràctiques socials en comunitats en línia», ens ofereix les conclusions d'una recerca etnogràfica sobre algunes pàgines web com a espai de relació per a compartir el dol. «De les màscares als avatars: transformacions mitjançant pròtesis digitals», de Renato Teixeira, reflexiona sobre l'ús de màscares i avatars, i del paper tan important que tenen, en les maneres com interactuem i pensem sobre nosaltres mateixos. L'article de Santiago J. Paricio i Juan P. Martínez, «Noves vies de revitalització per a llengües minoritzades: la repercussió d'internet en el cas de l'aragonès», exposa a partir d'un cas ben concret el paper que la xarxa pot tenir per a permetre que recuperin oxigen (nous espais, nous parlants, contacte entre antics i nous parlants, activitats de formació...) llengües sotmeses a processos de minorització.

Finalment, en presentar el nou número de *Digithum*, el Consell de Redacció vol posar en relleu la tasca de l'equip tècnic que en coordina l'edició digital, i el suport dels Estudis d'Arts i Humanitats i de la UOC en conjunt, i també els suggeriments que rebem dels membres del Consell Assessor i, molt especialment, la feina anònima i acurada dels revisors dels articles. Tot plegat cal agrair-ho com cal, ben públicament, ja que és la base des de la qual podem avançar en la millora i en la projecció de la revista.

